

PLAN OCHRONY DLA BIEBRZAŃSKIEGO PARKU NARODOWEGO OBSZARU SPECJALNEJ
OCHRONY PTAKÓW OSTOJA BIEBRZAŃSKA (PLB200006) ORAZ OBSZARU SPECJALNEJ
OCHRONY SIEDLISK DOLINA BIEBRZY (PLH200008), W CZĘŚCIACH POKRYWAJĄCYCH SIĘ
Z OBSZAREM BIEBRZAŃSKIEGO PARKU NARODOWEGO

Rozdział 1

CELE OCHRONY PRZYRODY ORAZ WSKAZANIE PRZYRODNICZYCH I SPOŁECZNYCH
UWARUNKOWAŃ ICH REALIZACJI

1. Celem ochrony przyrody Biebrzańskiego Parku Narodowego, zwanego dalej „Parkiem”, jest:
 - 1.1. Zachowanie unikalnej w skali europejskiej doliny rzecznej wraz ze związanym z nią ekosystemem mokradłowym i kształtowaną głównie w wyniku naturalnych procesów różnorodnością biologiczną, zachodzącymi procesami biologicznymi i ekologicznymi oraz procesami i strukturami geologicznymi, geomorfologicznymi, hydrologicznymi i glebowymi, w tym:
 - 1) co najmniej utrzymana obecna, a docelowo zwiększona różnorodność biologiczna ekosystemów charakterystycznych dla doliny rzeki Biebrzy;
 - 2) odtworzona naturalna sieć hydrograficzna i utrzymane naturalne procesy rzeczne, w tym:
 - a) naturalny reżim hydrologiczny, rozumiany jako czasowy wzorzec zmian stanów i przepływów, charakteryzujący się określoną dynamiką, powtarzalnością, tempem zmian, czasem trwania określonych stanów oraz ich wielkością i frekwencją zarówno w ciągu roku, jak i w cyklu wieloletnim;
 - b) łączność podłużna pomiędzy elementami ekosystemu doliny rzecznej, czyli procesy kształtujące się w gradiencie biegu rzeki, obejmujące nie tylko przepływ wody, ale i transport rumowiska, biogenów, przenoszenie energii czy informacji, możliwości migracji organizmów, czy wymiany genów pomiędzy populacjami tego samego gatunku;
 - c) łączność pozioma (tj. poprzeczną w kierunku do osi rzeki) pomiędzy elementami ekosystemu doliny rzecznej, czyli procesy kształtujące funkcjonowanie całej doliny rzeki jako zintegrowanego systemu, w którym regularne, naprzemienne zalewy oraz przesuszenia doliny są normalnym zjawiskiem ekologicznym, zapewniającym właściwe funkcjonowanie gatunków i siedlisk tego obszaru;
 - d) naturalna dynamika procesów korytowych, kształtująca morfologię koryta i tarasu zalewowego, która zapewnia odnawianie się głównych struktur geomorfologicznych w dolinie rzecznej, w ramach procesu dynamicznej równowagi pomiędzy procesami erozji i agradacji;
 - e) niezakłócone elementy fizyczno-chemiczne wody, w tym m.in. koncentracja rumowiska unoszonego, temperatura, zawartość związków biogenicznych, natlenienie, które odpowiada wzorcom ich zmienności charakterystycznym dla cieków wolnych od znaczących zakłóceń antropogenicznych;
 - 3) siedliska zależne od wód są właściwie uwodnione, a w torfowiskach i mułowiskach odtworzony jest proces akumulacji materii organicznej. Na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Parku gospodarka wodna ukierunkowana jest na retencjonowanie wody, a systemy melioracyjne nie oddziałują negatywnie na siedliska mokradłowe;

- 4) emisja gazów cieplarnianych z gleb organicznych jest znacząco ograniczona, dobrze uwodnione mokradła eliminują wystąpienia emisji incydentalnych na skutek pożarów;
- 5) gospodarka wodna na obiektach hydrotechnicznych położonych poza Parkiem ukierunkowana jest na ochronę zasobów wodnych Parku;
- 6) znacząco ograniczone oddziaływanie zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego i komunalnego na ekosystemy wodne i lądowe;
- 7) siedliska przyrodnicze i gatunki kluczowe dla doliny Biebrzy, ze szczególnym uwzględnieniem przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000, są we właściwym stanie ochrony;
- 8) ekosystemy leśne są kształtowane głównie przez procesy naturalne;
- 9) liczebność, a przede wszystkim wpływ obcych gatunków inwazyjnych jest znacząco zredukowany, są wypracowane skuteczne mechanizmy ochrony przed rozprzestrzeniającymi się gatunkami obcymi;
- 10) system monitoringowy Parku zapewnia identyfikację zewnętrznych i wewnętrznych zagrożeń środowiska.

1.2. Celem ochrony przyrody nieożywionej jest:

- 1) ochrona i zachowanie naturalnych procesów geologicznych i glebotwórczych;
- 2) ochrona i zachowanie różnorodności geologicznej, geomorfologicznej i glebowej Parku;
- 3) zapewnienie trwałego i zrównoważonego korzystania z zasobów naturalnych Parku;
- 4) ochrona różnorodności pokrywy glebowej, w tym głównie zasobów gleb organicznych;
- 5) odtwarzanie zdegradowanych gleb organicznych i przywracanie procesu akumulacji materii organicznej na obszarach objętych decesją;
- 6) ochrona gleb mineralnych przed procesami erozyjnymi i denudacyjnymi;
- 7) ochrona zasobów wodnych i zwiększenie zdolności retencyjnych siedlisk;
- 8) ograniczanie odpływu wód i renaturyzacja sieci hydrograficznej;
- 9) ochrona gleb, wód powierzchniowych i podziemnych oraz powietrza przed zanieczyszczeniami.

1.3. Celem ochrony ekosystemów wodnych jest:

- 1) zachowanie naturalnego systemu hydrograficznego, przy utrzymaniu naturalnej zmienności przepływów w ciekach;
- 2) ochrona wód Parku przed pogorszeniem ich jakości, w tym likwidacja punktowych źródeł zanieczyszczeń oraz ograniczenie dopływu zanieczyszczeń obszarowych;
- 3) zachowanie różnorodności siedlisk i mikrosiedlisk przyrodniczych poprzez ochronę koryt cieków i ich stref przybrzeżnych oraz starorzeczy i innych drobnych zbiorników wodnych jako cennych elementów ekosystemów wodnych, które są miejscem występowania organizmów zależnych od wód;
- 4) utrzymanie arealu i stanu siedlisk przyrodniczych Natura 2000 oraz dążenie do ich zwiększenia i poprawy stanu;
- 5) zabezpieczenie rzek, starorzeczy oraz innych zbiorników wodnych przed niepożądaną zabudową hydrotechniczną;
- 6) ochrona wód przed czynnikami antropogenicznymi mogącymi mieć wpływ negatywny na jakość wód powierzchniowych, w szczególności związanymi z urbanizacją, zaśmiecaniem;
- 7) ochrona charakterystycznych zespołów i zgrupowań organizmów wodnych, a w szczególności ochrona zbiorowisk makrofitów przed niszczeniem;
- 8) utrzymanie właściwej struktury gatunkowej i liczebności ichtiofauny;
- 9) odtwarzanie oraz zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej hydrobiontów poprzez prowadzenie aktywnej ochrony gatunków fauny i flory objętych ochroną prawną, rzadkich i zagrożonych – poprzez ochronę ich siedlisk oraz zwalczanie, ograniczenie i/lub podejmowanie działań profilaktycznych przeciwko rozprzestrzenianiu się gatunków obcych, a w szczególności inwazyjnych, które mogą pojawić się w przyszłości.

1.4. Celem ochrony ekosystemów leśnych jest:

- 1) utrzymanie różnorodności biologicznej, typowej dla doliny Biebrzy, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków rzadkich, cennych i przedmiotów ochrony Natura 2000;
- 2) kształtowanie ekosystemów leśnych głównie przez procesy naturalne;
- 3) eliminacja lub ograniczenie rozprzestrzeniania obcych gatunków inwazyjnych;
- 4) dostosowanie aktualnie prowadzonej gospodarki leśnej w lasach prywatnej własności (dokumenty UPUL) do strategicznych celów ochrony ekosystemów leśnych określonych w ppkt. 1 i 3.

1.5. Celem ochrony ekosystemów nieleśnych jest:

- 1) zachowanie właściwego stanu nieleśnych siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotami ochrony Parku;
- 2) poprawa stanu nieleśnych siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotami ochrony Parku;
- 3) odtworzenie siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotami ochrony Parku;
- 4) ochrona, utrzymanie warunków i odtwarzanie różnorodności biologicznej cennych przyrodniczo ekosystemów nieleśnych.

1.6. Celem ochrony roślin naczyniowych, mchów i wątrobowców jest:

- 1) utrzymanie stanu właściwego lub poprawa stanu siedlisk gatunków związanych z ekosystemami naturalnymi i umożliwienie zachodzenia naturalnych procesów ekologicznych;
- 2) zwiększenie zasobów drewna drzew martwych, stanowiącego miejsce rozwoju epiksylicznych mszaków, zwłaszcza rzadkich w Parku wątrobowców;
- 3) zapewnienie odpowiedniego substratu oraz warunków świetlnych i wilgotnościowych dla rozwoju epifitycznych mszaków przez zachowanie starych drzew i wielogatunkowych drzewostanów liściastych, z udziałem klonu, lipy, dębu, grabu;
- 4) zapewnienie odpowiedniego doświetlenia dna lasu przez utrzymanie umiarkowanego, a miejscami nawet przerywanego zwarcia koron, na stanowiskach gatunków związanych z widnymi borami świeżymi i suchymi oraz w obrębie ich siedlisk potencjalnych;
- 5) zapewnienie optymalnych warunków świetlnych dla gatunków związanych z widnymi borami mieszanymi świeżymi i lasami (dąbrowami świetlistymi) oraz okrajkami;
- 6) przeciwdziałanie eutrofizacji borów sosnowych zwłaszcza *Cladonio-Pinetum*, *Peucedano Pinetum cladonietosum* oraz *Peucedano-Pinetum pulsatilletosum*, będących miejscem występowania wielu cennych gatunków roślin naczyniowych;
- 7) przeciwdziałanie eutrofizacji torfowisk i wód;
- 8) utrzymanie lub odtworzenie nieleśnego charakteru siedlisk na stanowiskach gatunków związanych z ekosystemami łąkowymi, murawowymi oraz nieleśnymi bagiennymi, zwłaszcza torfowiskowymi;
- 9) utrzymanie odpowiednich warunków wodnych na stanowiskach gatunków związanych z ekosystemami torfowiskowymi oraz w obrębie ich siedlisk potencjalnych;
- 10) ograniczenie niekorzystnego wpływu gatunków rodzimych (ekspansywnych i konkurencyjnych);
- 11) ograniczenie niekorzystnego wpływu gatunków obcych;
- 12) zapobieganie niszczeniu osobników i stanowisk, jak też pozyskiwaniu okazów flory ze stanowisk naturalnych.

1.7. Celem ochrony mykobioty jest:

- 1) zachowanie dotychczasowej różnorodności makro- i mikrogrzybów oraz grzybów zlichenizowanych;
- 2) stworzenie warunków umożliwiających zwiększenie liczby gatunków (w szczególności rzadkich i zagrożonych wymarciem) oraz rozwój ich populacji (przede wszystkim tych gatunków, dla których Park jest jedynym lub jednym z niewielu znanych miejsc występowania).

1.8. Celem ochrony fauny jest:

- 1) w zakresie bezkręgowców:
 - a) zachowanie populacji zagrożonych i rzadkich gatunków bezkręgowców, których występowanie na terenie Parku ma naturalny charakter lub utrzymują się dzięki historycznej lub obecnej działalności człowieka;
 - b) eliminacja lub przynajmniej ograniczenie oddziaływań wynikających z działalności człowieka, mogących mieć negatywny wpływ na faunę bezkręgowców Parku;
 - c) zachowanie różnorodności biologicznej bezkręgowców wodnych i wodno-łądowych poprzez utrzymanie i/lub ewentualne odtwarzanie sprzyjających im warunków środowiskowych;
 - d) utrzymanie nieleśnego, otwartego charakteru ekosystemów półnaturalnych, z siedliskami optymalnymi dla rozwoju cennych gatunków bezkręgowców związanych z torfowiskami, łąkami, pastwiskami, murawami napiaskowymi;
 - e) utrzymanie odpowiednich warunków uwodnienia ekosystemów torfowiskowych, co warunkuje występowanie szeregu cennych gatunków bezkręgowców związanych z takimi środowiskami;
 - f) umożliwienie przebiegu naturalnych procesów w ekosystemach leśnych i rojstach, gwarantujących utrzymanie i stwarzanie warunków dla spontanicznego zwiększania się różnorodności biologicznej zespołów charakterystycznych dla ekosystemów naturalnych lub zbliżonych do naturalnych;
 - g) zapewnienie w ekosystemach leśnych odpowiedniej ilości martwego drewna stojącego i leżącego w pełnej gamie faz i form rozkładu;
 - h) zapewnienie odpowiedniego doświetlenia (nasłonecznienia) dna lasu, co warunkuje występowanie szeregu rzadkich gatunków bezkręgowców, zwłaszcza na wywyższeniach mineralnych pośród bagien, tzw. „grądzikach”;
 - i) ograniczenie negatywnego wpływu ze strony gatunków inwazyjnych, których obecność może negatywnie wpłynąć na stan siedlisk fauny i na bezkręgowce;
- 2) w zakresie płazów i gadów:
 - a) poprawa stanu populacji gatunków;
 - b) utrzymanie i poprawa stanu ochrony siedlisk gatunków, w tym miejsc rozrodu;
 - c) minimalizacja śmiertelności powodowanej przez kolizje z pojazdami podczas migracji sezonowych;
- 3) w zakresie ptaków:
 - a) długoterminowe zachowanie bogactwa gatunkowego awifauny lęgowej na obszarze Parku, szczególnie gatunków rzadkich oraz zagrożonych wyginięciem, m.in. wodniczki, dubelta, cietrzewia, rożeńca;
 - b) wzmocnienie oraz utrzymanie populacji lęgowej ptaków gatunków kluczowych dla obszaru Parku poprzez wzrost liczby potencjalnych miejsc występowania oraz liczby gniazdujących par, szczególnie gatunków terenów otwartych, siedliskowo związanych z terenami torfowisk niskich i turzycowisk;
 - c) utrzymanie populacji ptaków lęgowych, przede wszystkim gatunków kluczowych, na co najmniej dotychczasowym poziomie liczebności;
 - d) przywracanie utraconych elementów bioróżnorodności poprzez utrzymanie, promowanie i finansowanie ekstensywnej gospodarki rolnej i pasterskiej;
 - e) utrzymanie lub poprawa biotopów lęgowych kluczowych gatunków gniazdujących na terenie Parku poprzez właściwe kształtowanie oraz zachowanie siedlisk istotnych dla poszczególnych taksonów, szczególnie terenów bagiennych, mokradeł oraz dużych wilgotnych kompleksów łąkowych i turzycowisk (wodniczka, dubelt, derkacz);

- f) ograniczenie drapieżnictwa ssaków naziemnych, przede wszystkim wizona amerykańskiego, lisa i jenota, w miejscach koncentracji par lęgowych, szczególnie ptaków siewkowych (rycyk, krwawodziób, kulik wielki, rybitwa rzeczna) i cietrzewia;
- g) odtworzenie zanikającej populacji cietrzewia poprzez wsiedlanie osobników z hodowli wolierowej oraz zwiększenie sukcesu lęgowego orlika grubodziobego poprzez odchów piskląt;
- 4) w zakresie ssaków:
 - a) zachowanie naturalnego i charakterystycznego dla poszczególnych elementów krajobrazu rozmieszczenia gatunków drobnych ssaków;
 - b) ochrona trwałości populacji kluczowych i rzadkich gatunków drobnych ssaków na terenie Parku;
 - c) zachowanie różnorodności siedlisk przyrodniczych poprzez powstrzymanie sukcesji i ochronę turzycowisk kępowych, jako cennych elementów ekosystemów lądowych Parku, stanowiących ostoję drobnych ssaków terenów otwartych;
 - d) ochrona turzycowisk kępowych przed oddziaływaniami antropogenicznymi mogącymi mieć negatywny wpływ na funkcjonowanie tego zbiorowiska roślinnego;
 - e) utrzymanie bogactwa gatunkowego chiropterofauny;
 - f) utrzymanie trendu wzrostowego populacji nietoperzy zimującej w fortach i małych schronach;
 - g) zapewnienie właściwych warunków bytowania letniej populacji nietoperzy;
 - h) zachowanie siedlisk bytowania teriofauny związanej z siedliskami wodnymi, w tym utrzymanie co najmniej istniejącego areału wód powierzchniowych, zapewnienie dobrej jakości wód oraz bazy pokarmowej;
 - i) utrzymanie stabilnej populacji łosia, w tym poznanie mechanizmów ograniczających wskaźniki rozrodu w biebrzańskej populacji łosia i wprowadzenie (o ile będzie to możliwe) działań zaradczych oraz całkowita ochrona łosia zarówno w Parku, jak i jego otulinie;
 - j) utrzymanie bogactwa gatunkowego i stabilnych populacji pozostałych komponentów zespołu ssaków kopytnych: jelenia, sarny i dzika;
 - k) utrzymanie obecnego właściwego stanu populacji wilka oraz poprawa obecnego stanu populacji rysia;
 - l) w przypadku wilka i rysia: poprawa obecnego stanu zachowania siedlisk leśnych przy ograniczonym poziomie ich fragmentacji oraz obniżenie ryzyka kolizji zwierząt na drogach poprzez utrzymanie odpowiednio niskiego zagęszczenia dróg;
 - m) ochrona rodzimych populacji fauny poprzez eliminację gatunków obcych i inwazyjnych, takich jak jenot, wizon amerykański oraz potencjalnie szop pracz i szakal złocisty.

1.9. Celem ochrony krajobrazów jest:

- 1) ochrona krajobrazów przyrodniczych, naturalnych i półnaturalnych o najwyższej wartości przyrodniczej i wizualnej, gwarantująca zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazowej reprezentującej charakterystyczne i typowe układy krajobrazu występujące w Parku;
- 2) zachowanie i kształtowanie struktury przestrzennej krajobrazu, służącej podtrzymaniu pożądanym procesów ekosystemowych, zachowaniu bioróżnorodności i zapewnieniu prawidłowych warunków ochrony siedliskowej i gatunkowej;
- 3) zachowanie, utrzymanie lub przywrócenie walorów widokowych i estetycznych krajobrazu;
- 4) zapewnienie ciągłości przestrzennej krajobrazów przyrodniczo cennych w ramach korytarzy ekologicznych;
- 5) ochrona tradycyjnych krajobrazów kulturowych o najwyższej wartości wyrażającej się w ich tożsamości, gdzie zachowały się tradycyjne formy oraz kierunki gospodarowania i użytkowania terenu lub będąca ich efektem charakterystyczna mozaika krajobrazowa;

- 6) poprawa walorów krajobrazów przyrodniczych, przyrodniczo-kulturowych i kulturowych o obniżonej wartości.
- 1.10. Celem ochrony walorów kulturowych jest:
- 1) zachowanie i upowszechnianie materialnego oraz niematerialnego dziedzictwa kulturowego Parku;
 - 2) promowanie regionalnych form architektonicznych oraz tradycyjnych materiałów budowlanych i konstrukcji.
- 1.11. Celem ochrony obszarów Natura 2000 Dolina Biebrzy (PLH200008) i Ostoja Biebrzańska (PLB200006), pokrywających się z obszarem Parku, jest zachowanie ich integralności i spójności z siecią obszarów Natura 2000, a w szczególności osiągnięcie lub utrzymanie oceny wskaźników stanu ochrony na poziomie właściwym (FV) albo niepogarszanie aktualnej oceny wskaźników, w sytuacjach, kiedy utrzymanie oraz przywracanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt i roślin oraz ich siedlisk, które występują w Parku i stanowią przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.

2. Przyrodnicze uwarunkowania realizacji celów ochrony na obszarze Parku

2.1. W Parku występują następujące ekosystemy:

- 1) nieleśne, charakteryzujące się:
 - a) dużą różnorodnością typologiczną, wynikającą ze zmienności warunków glebowych, hydrologicznych, geograficznych oraz użytkowania i powiązaną z tymi czynnikami różnorodnością biologiczną;
 - b) właściwościami umożliwiającymi zachowanie reżimu wodnego powstrzymującego niekorzystne zjawiska i procesy w złożach torfowych, w tym mineralizację i zmiany cech fizyczno-chemicznych gleb;
 - c) antropogenicznym pochodzeniem i koniecznością wykonywania zabiegów ochrony czynnej w celu zachowania zbiorowisk roślinnych, siedlisk przyrodniczych i związanych z nimi gatunków roślin i zwierząt;
 - d) dużą wrażliwością, na niekorzystne zmiany związane z przekształceniami zbiorowisk roślinnych w efekcie zaburzenia warunków wodnych, ekspansji rodzimych gatunków zielnych, jak i gatunków obcego pochodzenia, spontanicznej sukcesji wtórnej w kierunku zbiorowisk leśnych i zaroślowych;
- 2) leśne, charakteryzujące się:
 - a) przewagą występowania siedlisk bagiennych, które łącznie zajmują 74,4% powierzchni leśnej;
 - b) dominacją w drzewostanach brzozy omszonej oraz olszy czarnej, które łącznie tworzą drzewostany na ponad 67% powierzchni leśnej;
 - c) dobrym stanem zachowania różnorodności biologicznej na poziomie ekosystemu, który stanowi podstawę do minimalizowania ingerencji w przebieg procesów naturalnych;
 - d) dużą zgodnością roślinności rzeczywistej z roślinnością potencjalną dla siedlisk leśnych, w tym składu gatunkowego drzewostanów;
 - e) przewagą siedlisk leśnych będących w stanie naturalnym lub w stanie zbliżonym do naturalnego (łącznie 50,9% powierzchni leśnej);
 - f) znaczącym udziałem siedlisk zniekształconych wskutek odwodnienia (34,5% areału ekosystemów leśnych);
 - g) występowaniem 11 gatunków roślin obcego pochodzenia, w tym 5 gatunków inwazyjnych, które są zagrożeniem dla naturalności ekosystemów leśnych;
- 3) wodne, charakteryzujące się:
 - a) dużą różnorodnością i zmiennością wraz z biegiem rzeki Biebrzy;
 - b) przewagą naturalnego reżimu hydrologicznego, w tym dynamiki stanów i przepływów, które warunkują ciągłość procesów biologicznych i fizykochemicznych środowisk wodnych;
 - c) zaburzoną gospodarką wodną w zlewni Biebrzy, niezapewniającą dobrego stanu ekosystemów wodnych;

- d) zanieczyszczeniem wód powierzchniowych ze źródeł rolniczych, wzrostem ich żyzności i nadmiernym rozwojem roślinności korytowej;
 - e) stosunkowo dużą odpornością na wnikanie gatunków obcego pochodzenia.
- 2.2. W Parku stwierdzono występowanie 159 zbiorowisk roślinnych różnej rangi, w tym w ekosystemach nieleśnych – 96, w ekosystemach leśnych i zaroślowych – 27 oraz w ekosystemach wodnych – 31.
- 2.3. W Parku stwierdzono występowanie 1006 gatunków roślin naczyniowych, w tym 49 gatunków specjalnej troski: rzepik szczeciniasty (*Agrimonia pilosa*), zawilec wielkokwiatowy (*Anemone sylvestris*), piaskowiec trawiasty (*Arenaria graminifolia*), arnika górską (*Arnica montana*), brzoza niska (*Betula humilis*), wełnianeczka alpejska (*Baeothryon alpinum*), podejźrzon marunowy (*Botrychium matricariifolium*), podejźrzon rutolistny (*Botrychium multifidum*), turzyca Buxbauma (*Carex buxbaumii*), turzyca strunowa (*Carex chordorrhiza*), turzyca kulista (*Carex globularis*), turzyca luźnokwiatowa (*Carex vaginata*), buławnik czerwony (*Cephalanthera rubra*), pluskwica europejska (*Cimicifuga europaea*), ozorka zielona (*Coeloglossum viride*), obuwik pospolity (*Cypripedium calceolus*), kukulka krwista żółtawa (*Dactylorhiza incarnata* subsp. *ochroleuca*), widlicz cyprysowy (*Diphasiastrum tristachyum*), pszczelnik wąskolistny (*Dracocephalum ruyschiana*), rosiczka długolistna (*Drosera anglica*), wełnianka delikatna (*Eriophorum gracile*), goryczka wąskolistna (*Gentiana pneumonanthe*), goryczuszka gorzkawa (*Gentianella amarella*), mieczyk dachówkowaty (*Gladiolus imbricatus*), gółka długoostrogowa (*Gymnadenia conopsea*), kosaciec bezlistny (*Iris aphylla*), kosaciec syberyjski (*Iris sibirica*), sit czarny (*Juncus atratus*), zimoziół północny (*Linnaea borealis*), lipiennik Loesela (*Liparis loeselii*), krwawnica wąskolistna (*Lythrum hyssopifolia*), zaraźnica niebieska (*Orobanche purpurea*), starodub łukowy (*Ostericum palustre*), gnidosz królewski (*Pedicularis sceptrum-carolinum*), wielosił błękitny (*Polemonium coeruleum*), rdestnica wydłużona (*Potamogeton praelongus*), sasanka otwarta (*Pulsatilla patens*), sasanka łukowa (*Pulsatilla pratensis*), wierzba lapońska (*Salix lapponum*), wierzba borówkolistna (*Salix myrtilloides*), skalnica torfowiskowa (*Saxifraga hirculus*), czarciķesik Kluka (*Succisella inflexa*), niebielista trwała (*Swertia perennis*), leniec bezpodkwiatkowy (*Thesium ebracteatum*), kosatka kielichowa (*Tofieldia calyculata*), konietlica syberyjska (*Trisetum sibiricum*), pełnik europejski (*Trollius europaeus*), pływacz średni (*Utricularia intermedia*), fiołek torfowy (*Viola epipsila*); 180 gatunków mchów, w tym 10 gatunków specjalnej troski: prątnik brandenburski (*Bryum neodamense*), drabinowiec mroczny (*Cinclidium stygium*), widłoząb zielony (*Dicranum viride*), haczykowiec błyszczący (*Hamatocaulis vernicosus*), błotniszek wełnisty (*Helodium blandowii*), parzęchlin trójrzędowy (*Meesia triquetra*), miechera pierzasta (*Neckera pennata*), mszar krokiewkowaty (*Paludella squarrosa*), bagiennik widłakowaty (*Pseudocalliergon lycopodioides*), skorpionowiec brunatnawy (*Scorpidium scorpioides*) oraz 38 gatunków wątrobowców, w tym jeden gatunek o szczególnym znaczeniu – *Riccardia chamedryfolia*.
- 2.4. W Parku potwierdzono występowanie 960 gatunków makrogrzybów, 246 gatunków grzybów zlichenizowanych, 1 gatunek porostokształtnego grzyba saprobiontycznego oraz 10 grzybów naporostowych. Wśród grzybów mikroskopijnych wykazano 754 taksonów tym 655 gatunków grzybów, 79 gatunków grzybopodobnych chromistów i 20 gatunków śluzowców.
- 2.5. W Parku stwierdzono występowanie:
- 1) 392 gatunków kręgowców (*Vertebrata*), w tym: ssaki *Mammalia* (49 gatunków), ptaki *Aves* (302 gatunki), gady *Reptilia* (5 gatunków), płazy *Amphibia* (12 gatunków), ryby *Pisces* (23 gatunków) i smoczkouste *Cyclostomata* (1 gatunek), w tym:
 - a) 13 gatunków z Załącznika II do dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory;
 - b) 51 gatunków z Załącznika I do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE;
 - 2) 2561 gatunków bezkręgowców, w tym 1345 gatunki fauny nadziemnej, 865 gatunków fauny glebowej oraz 351 gatunków fauny wodnej. W Parku bytuje 12 gatunków bezkręgowców ujętych w Załączniku II do dyrektywy siedliskowej, w tym: strzępotek edypus (*Coenonympha oedippus*), przeplatka maturna (*Euphydryas maturna*), czerwonończyk nieparek (*Lycena dispar*), czerwonończyk fioletek (*Lycena helle*), zalotka większa (*Leucorrhinia pectoralis*), trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*), poczwarówka zwężona (*Vertigo angustior*), poczwarówka Geyera (*Vertigo geyeri*), poczwarówka jajowata (*Vertigo moulinsiana*), skójka gruboskorupowa (*Unio crassus*), pachnica próchniczka (*Osmoderma barnabita*), zgniotek cynobrowy (*Cucujus cinnaberinus*).

3. Charakterystyka przedmiotów ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i zwierząt oraz stanu ochrony przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000 Dolina Biebrzy i obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska, w częściach pokrywających się z obszarem Parku

3.1. Siedliska przyrodnicze występujące na obszarze Parku, wymagające ochrony w ramach obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy:

Lp.	Nazwa siedliska przyrodniczego	Kod siedliska przyrodniczego ¹	Powierzchnia (ha)
1	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	2330	22,80
2	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne (<i>Potamion</i> , <i>Nympheion</i> , <i>Lemnetea</i>)	3150	254,73
3	Zalewane muliste brzegi rzek	3270	<0,10
4	Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	6120 ²	50,00
5	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)	6210	5,20
6	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie)	6230 ²	22,60
7	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinietum caeruleae</i>)	6410	949,20
8	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	6430	13,70
9	Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	6440	626,70
10	Niżowe łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion</i>)	6510	37,20
11	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	7110 ²	<0,10
12	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (<i>Caricion lasiocarpae</i>)	7140	18,00
13	Torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (<i>Caricion davallianae</i> , <i>Caricion lasiocarpae</i> , <i>Caricion nigrae</i>)	7230	2950,40
14	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	9170	1 138,45
15	Bory i lasy bagienne	91D0 ²	2 241,55
16	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe)	91E0 ²	92,23
17	Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	91I0 ²	22,12
18	Bory chrobotkowe	91T0	7,81
Razem*			8 638,79

*nie uwzględniono projektowanych przedmiotów ochrony oraz siedlisk przyrodniczych, których powierzchnia nie przekracza 0,1 ha.

3.2. Gatunki roślin i zwierząt występujące na obszarze Parku, wymagające ochrony w ramach obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy i obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska:

¹ Kody siedlisk przyrodniczych, nazwy siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt lub roślin podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713).

² Siedlisko przyrodnicze lub gatunek o znaczeniu priorytetowym.

Lp.	Nazwa gatunkowa	Kod ^{1,3}	Występowanie na obszarze Parku
ROŚLINY			
1	Obuwik pospolity (<i>Cypripedium calceolus</i>)	1902	2 600-2 700 os.
2	Haczykowiec błyszczący (<i>Hamatocaulis vernicosus</i>)	6216	częsty (20 stanowisk)
3	Lipiennik Loesela (<i>Liparis loeselii</i>)	1903	10 000-15 000 os.
4	Sasanka otwarta (<i>Pulsatilla patens</i>)	1477	2 500-3 000 rozet
5	Skalnica torfowiskowa (<i>Saxifraga hirculus</i>)	1528	7 000-10 000 os.
6	Leniec bezpodkwiatkowy (<i>Thesium ebracteatum</i>)	1437	430 000-450 000 pędów
ZWIERZĘTA			
1	Strzępotek edypus (<i>Coenonympha oedippus</i>)*	1071	40 os.
2	Przeplatka maturalna (<i>Euphydryas maturna</i>)*	6169	27 os.
3	Czerwończyk nieparek (<i>Lycaena dispar</i>)*	1060	61 os. młodocianych, 9 os.
4	Czerwończyk fioletek (<i>Lycaena helle</i>)*	4038	90 os.
5	Zalotka większa (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)*	1042	16 samic/samców
6	Trzepla zielona (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)	1037	-
7	Poczwarówka zwężona (<i>Vertigo angustior</i>)	1014	12 stanowisk
8	Poczwarówka Geyera (<i>Vertigo geyeri</i>)	1013	2 stanowiska
9	Poczwarówka jajowata (<i>Vertigo moulinsiana</i>)	1016	17 stanowisk
10	Skójka gruboskorupowa (<i>Unio crassus</i>)	1032	50 000-100 000 os.
11	Boleń (<i>Aspius aspius</i>)*	1130	13 os.
12	Koza (<i>Cobitis taenia</i>)*	1149	38 os.
13	Minóg ukraiński (<i>Eudontomyzon mariae</i>)*	2484	2 os.
14	Piskorz (<i>Misgurnus fossilis</i>)*	1145	5 os.
15	Różanka (<i>Rhodeus amarus</i>)*	5339	889 os.
16	Kumak nizinny (<i>Bombina bombina</i>)	1188	21 stanowisk
17	Traszka grzebieniasta (<i>Triturus cristatus</i>)	1166	24 stanowiska
18	Mopek zachodni (<i>Barbastella barbastellus</i>) – pop. rozrodcza*	1308	3 karmiące samice
19	Mopek zachodni (<i>Barbastella barbastellus</i>) – pop. zimująca	1308	1287 os.
20	Nocek łydkowłosy (<i>Myotis dasycneme</i>) – pop. zimująca	1318	18 os.
21	Wilk (<i>Canis lupus</i>)	1352 ²	39-51 os.
22	Ryś (<i>Lynx lynx</i>)	1361	4-6 os.
23	Bóbr europejski (<i>Castor fiber</i>)	1337	800 os.
24	Wydra (<i>Lutra lutra</i>)	1355	180 os.
25	Wodniczka (<i>Acrocephalus paludicola</i>)	A294 ²	3 775 samców
26	Rożeniec (<i>Anas acuta</i>) – pop. wędrowna	A054	1 000-3 500 os.
27	Świstun (<i>Anas penelope</i>) – pop. wędrowna	A050	7 000-40 000 os.
28	Gęś białoczelna (<i>Anser albifrons</i>) – pop. wędrowna	A041	30 000-60 000 os.
29	Orlik grubodzioby (<i>Aquila clanga</i>)	A090 ²	9 par + 4 pary mieszane
30	Orlik krzykliwy (<i>Aquila pomarina</i>)	A089	7 par + 4 pary mieszane
31	Uszatka błotna (<i>Asio flammeus</i>)	A222	0-35 par
32	Bąk (<i>Botaurus stellaris</i>)	A021	58-71 samców
33	Puchacz (<i>Bubo bubo</i>)	A215	4-7 rewirów
34	Lelek (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	A224	17 samców
35	Rybitwa białowąsa (<i>Chlidonias hybridus</i>)	A196	0-358 par
36	Rybitwa białoskrzydła (<i>Chlidonias leucopterus</i>)	A198 ²	0-1 868 par
37	Rybitwa czarna (<i>Chlidonias niger</i>)	A197	1-195 par

³ Kody gatunków ptaków zostały zaczerpnięte z portalu Eionet http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/reference_portal, będącego oficjalnym partnerem Europejskiej Agencji Środowiska (EEA).

38	Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	A031	4-5 par
39	Bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>)	A030	3 pary
40	Błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>)	A081	100-120 par
41	Błotniak łąkowy (<i>Circus pygargus</i>)	A084	27-54 pary
42	Derkacz (<i>Crex crex</i>)	A122	305-433 samców
43	Łabędź czarnodzioby (<i>Cygnus columbianus bewickii</i>) – pop. wędrowna	A037	2-57 os.
44	Dzięcioł białogrzbiety (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	A239	160 par
45	Dzięcioł średni (<i>Dendrocopos medius</i>)	A238	392 pary
46	Czapla biała (<i>Egretta alba</i>)	A027	26-128 par
47	Muchołówka mała (<i>Ficedula parva</i>)	A320	73-77 samców
48	Kszyk (<i>Gallinago gallinago</i>)	A153 ²	2 500-3 000 par
49	Dubelt (<i>Gallinago media</i>)	A154 ²	74-208 samców
50	Żuraw (<i>Grus grus</i>) – pop. rozrodcza	A127	363 pary
51	Żuraw (<i>Grus grus</i>) – pop. migrująca	A127	6 130-14 990 os.
52	Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	A075	9-10 par
53	Bączek (<i>Ixobrychus minutus</i>)	A022	28 samców
54	Rycyk (<i>Limosa limosa</i>)	A156 ²	85-98 par
55	Podróżniczek (<i>Luscinia svecica</i>)	A272	322-825 samców
56	Kulik wielki (<i>Numenius arquata</i>)	A160 ²	14 par
57	Trzmielojad (<i>Pernis apivorus</i>)	A072	10-12 rewirów
58	Batalion (<i>Philomachus pugnax</i>) – pop. wędrowna	A151	5 000-25 000 os.
59	Dzięcioł zielonosiwy (<i>Picus canus</i>)	A234	86 par
60	Zielonka (<i>Porzana parva</i>)	A120	88 samców
61	Kropiatka (<i>Porzana porzana</i>)	A119 ²	530-1696 samców
62	Rybitwa rzeczna (<i>Sterna hirundo</i>)	A193	8-11 par
63	Cietrzew (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>)	A409 ²	12-17 samców
64	Krwawodziób (<i>Tringa totanus</i>)	A162 ²	194-224 pary

*liczba osobników stwierdzonych podczas inwentaryzacji gatunków.

3.3. Stan ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Biebrzy (w nawiasach podano docelowy, prognozowany stan ochrony):

Lp.	Nazwa gatunkowa	Kod siedliska przyrodniczego ^{1,3}	Parametry stanu ochrony ⁴			Łączna ocena ⁴
			Powierzchnia siedliska	Struktura i funkcja	Perspektywy ochrony	
1	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	2330	FV (FV)	U1 (U1)	FV (FV)	U1 (U1)
2	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne (<i>Potamion</i> , <i>Nympheion</i> , <i>Lemnetea</i>)	3150	FV (FV)	U1 (FV)	FV (FV)	U1 (FV)
3	Zalewane muliste brzegi rzek	3270	XX (XX)	XX (XX)	XX (XX)	XX (XX)
4	Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	6120 ²	FV (FV)	U1 (U1)	FV (FV)	U1 (U1)
5	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)	6210	FV (FV)	U1 (U1)	FV (FV)	U1 (U1)

⁴ Parametry stanu ochrony: FV – właściwy, U1 – niezadowolający, U2 – zły, XX – nieznyany. Parametry stanu ochrony zostały określone na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. poz. 186, z późn. zm.).

6	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie)	6230 ²	FV (FV)	U1 (U1)	FV (FV)	U1 (U1)
7	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinietum caeruleae</i>)	6410	FV (FV)	U1 (U1)	U1 (FV)	U1 (U1)
8	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	6430	U1 (U1)	U1 (U1)	U1 (FV)	U1 (U1)
9	Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	6440	FV (FV)	U1 (U1)	FV (FV)	U1 (U1)
10	Niżowe łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion</i>)	6510	U1 (FV)	FV (FV)	FV (FV)	U1 (FV)
11	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	7110 ²	XX (XX)	XX (XX)	XX (XX)	XX (XX)
12	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (<i>Caricion lasiocarpae</i>)	7140	FV (FV)	U2 (U2)	U1 (U1)	U1 (U1)
13	Torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (<i>Caricion davallianae</i> , <i>Caricion lasiocarpae</i> , <i>Caricion nigrae</i>)	7230	FV (FV)	U1 (U1)	U1 (U1)	U1 (U1)
14	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	9170	FV (FV)	U1 (U1)	FV (FV)	U1 (FV)
15	Bory i lasy bagienne	91D0 ²	FV (FV)	U1 (U1)	U1 (U1)	U1 (U1)
16	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe)	91E0 ²	FV (FV)	U1 (U1)	U1 (FV)	U1 (U1)
17	Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	91I0 ²	FV (FV)	U1 (U1)	U1 (FV)	U1 (U1)
18	Bory chrobotkowe	91T0	U2 (U1)	U2 (U1)	U2 (U1)	U2 (U1)

3.4. Stan ochrony gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy oraz obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska (w nawiasach podano docelowy, prognozowany stan ochrony):

Lp.	Nazwa gatunkowa	Kod ^{1,3}	Parametry stanu ochrony ⁴			Łączna ocena ⁴
			Populacja	Siedlisko	Szanse zachowania/ochrony	
ROŚLINY						
1	Obuwik pospolity (<i>Cypripedium calceolus</i>)	1902	U1 (U1)	U2 (U1)	U2 (U1)	U2 (U1)
2	Haczykowiec błyszczący (<i>Hamatocaulis vernicosus</i>)	6216	FV (FV)	U1 (U1)	FV (FV)	U1 (U1)

3	Lipiennik Loesela (<i>Liparis loeselii</i>)	1903	FV (FV)	U2 (U1)	U1 (U1)	U2 (U1)
4	Sasanka otwarta (<i>Pulsatilla patens</i>)	1477	U1 (U1)	FV (FV)	U1 (FV)	U1 (U1)
5	Skalnica torfowiskowa (<i>Saxifraga hirculus</i>)	1528	FV (FV)	U2 (U1)	U1 (U1)	U2 (U1)
6	Leniec bezpodkwiatkowy (<i>Thesium ebracteatum</i>)	1437	FV (FV)	U1 (FV)	U1 (FV)	U1 (FV)
ZWIERZĘTA						
1	Strzępotek edypus (<i>Coenonympha oedippus</i>)	1071	U2 (U2)	U1 (U1)	U2 (U2)	U2 (U2)
2	Przeplatka maturalna (<i>Euphydryas maturna</i>)	6169	FV (FV)	U1 (U1)	U1 (U1)	U1 (U1)
3	Czerwończyk nieparek (<i>Lycaena dispar</i>)	1060	FV (FV)	U1 (U1)	FV (FV)	FV (FV)
4	Czerwończyk fioletek (<i>Lycaena helle</i>)	4038	FV (FV)	FV (FV)	U1 (U1)	FV (FV)
5	Zalotka większa (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)	1042	U1 (U1)	FV (FV)	U1 (U1)	FV (FV)
6	Trzepla zielona (<i>Ophiogomphus cecilia</i>)	1037	XX (XX)	XX (XX)	XX (XX)	XX (XX)
7	Poczwarówka zwężona (<i>Vertigo angustior</i>)	1014	FV (FV)	U1 (U1)	U1 (U1)	U1 (U1)
8	Poczwarówka Geyera (<i>Vertigo geyeri</i>)	1013	U1 (U1)	U1 (U1)	U1 (U1)	U1 (U1)
9	Poczwarówka jajowata (<i>Vertigo moulinsiana</i>)	1016	FV (FV)	U1 (U1)	U1 (U1)	U1 (U1)
10	Skójka gruboskorupowa (<i>Unio crassus</i>)	1032	U1 (FV)	FV (FV)	FV (FV)	U1 (FV)
11	Boleń (<i>Aspius aspius</i>)	1130	U2 (U2)	U1 (U1)	FV (FV)	U1 (U1)
12	Koza (<i>Cobitis taenia</i>)	1149	U2 (U2)	U1 (U1)	U1 (U1)	U2 (U2)
13	Minóg ukraiński (<i>Eudontomyzon mariae</i>)	2484	U2 (U1)	U1 (U1)	U1 (U1)	U2 (U1)
14	Piskorz (<i>Misgurnus fossilis</i>)	1145	U1 (U1)	U1 (U1)	FV (FV)	U1 (U1)
15	Różanka (<i>Rhodeus amarus</i>)	5339	U1 (U1)	U1 (U1)	FV (FV)	U1 (U1)
16	Kumak nizinny (<i>Bombina bombina</i>)	1188	XX (XX)	U1 (FV)	U1 (FV)	U1 (FV)
17	Traszka grzebieniasta (<i>Triturus cristatus</i>)	1166	XX (XX)	U1 (FV)	U1 (FV)	U1 (FV)
18	Mopek zachodni (<i>Barbastella barbastellus</i>) – pop. rozrodcza	1308	U1 (FV)	U1 (FV)	FV	U1 (FV)
19	Mopek zachodni (<i>Barbastella barbastellus</i>) – pop. zimująca	1308	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)
20	Nocek łydkowłosy (<i>Myotis dasycneme</i>) – pop. zimująca	1318	U1 (U1)	FV (FV)	U1 (FV)	U1 (FV)
21	Wilk (<i>Canis lupus</i>)	1352 ²	FV (U1)	FV (FV)	U1 (FV)	FV (FV)
22	Ryś (<i>Lynx lynx</i>)	1361	U2 (U1)	FV (FV)	U1 (FV)	U2 (U1)
23	Bóbr europejski (<i>Castor fiber</i>)	1337	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)
24	Wydra (<i>Lutra lutra</i>)	1355	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)
25	Wodniczka (<i>Acrocephalus paludicola</i>)	A294 ²	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)
26	Rożeniec (<i>Anas acuta</i>) – pop. wędrowna	A054	U1 (U1)	FV (FV)	FV (FV)	U1 (U1)
27	Świstun (<i>Anas penelope</i>)	A050	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)
28	Gęś białoczelna (<i>Anser albifrons</i>)	A041	U1 (U1)	FV (FV)	FV (FV)	U1 (U1)

29	Orlik grubodzioby (<i>Aquila clanga</i>)	A090 ²	U1 (U1)	U1 (U1)	U1 (U1)	U1 (U1)
30	Orlik krzykliwy (<i>Aquila pomarina</i>)	A089	U1 (U1)	U1 (FV)	U1 (U1)	U1 (U1)
31	Uszatka błotna (<i>Asio flammeus</i>)	A222	U1 (U1)	FV (FV)	U1 (U1)	U1 (U1)
32	Bąk (<i>Botaurus stellaris</i>)	A021	FV (FV)	FV (FV)	FV FV()	FV (FV)
33	Puchacz (<i>Bubo bubo</i>)	A215	U2 (U2)	U1 (FV)	U1 (U1)	U2 (U2)
34	Lelek (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	A224	FV (FV)	U1 (U1)	FV (FV)	U1 (U1)
35	Rybitwa białowaśa (<i>Chlidonias hybridus</i>)	A196	FV (FV)	U1 (FV)	FV (FV)	U1 (FV)
36	Rybitwa białoskrzydła (<i>Chlidonias leucopterus</i>)	A198 ²	U1 (U1)	U1 (U1)	U1 (U1)	U1 (U1)
37	Rybitwa czarna (<i>Chlidonias niger</i>)	A197	U1 (U1)	U1 (U1)	U1 (U1)	U1 (U1)
38	Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	A031	U1 (U2)	FV (FV)	U1 (U1)	U1 (U1)
39	Bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>)	A030	U2 (U2)	FV (FV)	U1 (U1)	U2 (U2)
40	Błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>)	A081	U1 (U1)	FV (FV)	FV (FV)	U1 (U1)
41	Błotniak łąkowy (<i>Circus pygargus</i>)	A084	U2 (U2)	FV (FV)	U1 (U1)	U2 (U2)
42	Derkacz (<i>Crex crex</i>)	A122	U1 (FV)	U1 (FV)	FV (FV)	U1 (FV)
43	Łabędź czarnodzioby (<i>Cygnus columbianus bewickii</i>)	A037	U2 (U2)	FV (FV)	U1 (U1)	U2 (U2)
44	Dzięcioł białogrzbiety (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	A239	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)
45	Dzięcioł średni (<i>Dendrocopos medius</i>)	A238	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)
46	Czapla biała (<i>Egretta alba</i>)	A027	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)
47	Muchołówka mała (<i>Ficedula parva</i>)	A320	U1 (U1)	U1 (U1)	FV (FV)	U1 (U1)
48	Kszyk (<i>Gallinago gallinago</i>)	A153 ²	U1 (FV)	FV (FV)	FV (FV)	U1 (FV)
49	Dubelt (<i>Gallinago media</i>)	A154 ²	U1 (U1)	FV (FV)	U1 (U1)	U1 (U1)
50	Żuraw (<i>Grus grus</i>) – pop. rozrodca	A127	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)
51	Żuraw (<i>Grus grus</i>) – pop. migrująca	A127	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)
52	Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	A075	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)
53	Bączek (<i>Ixobrychus minutus</i>)	A022	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)
54	Rycyk (<i>Limosa limosa</i>)	A156 ²	U2 (U1)	U1 (U1)	U1 (U1)	U2 (U1)
55	Podróżniczek (<i>Luscinia svecica</i>)	A272	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)
56	Kulik wielki (<i>Numenius arquata</i>)	A160 ²	U2 (U1)	U1 (U1)	U1 (U1)	U2 (U1)
57	Trzmielojad (<i>Pernis apivorus</i>)	A072	U1 (U1)	FV (FV)	FV (FV)	U1 (U1)
58	Batalion (<i>Philomachus pugnax</i>) – pop. wędrowna	A151	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)
59	Dzięcioł zielonosiwy (<i>Picus canus</i>)	A234	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)	FV (FV)
60	Zielonka (<i>Porzana parva</i>)	A120	FV (FV)	U1 (FV)	FV (FV)	U1 (FV)
61	Kropiatka (<i>Porzana porzana</i>)	A119 ²	FV (FV)	FV (FV)	U1 (FV)	U1 (FV)
62	Rybitwa rzeczna (<i>Sterna hirundo</i>)	A193	U2 (U2)	U2 (U1)	U1 (U1)	U2 (U2)

63	Cietrzew (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>)	A409 ²	U2 (U2)	U1 (U1)	U2 (U2)	U2 (U2)
64	Krwawodziób (<i>Tringa totanus</i>)	A162 ²	U2 (U2)	U1 (U1)	U1 (U1)	U2 (U2)

4. Społeczne uwarunkowania realizacji celów ochrony

- 4.1. Park został utworzony na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 września 1993 r. w sprawie utworzenia Biebrzańskiego Parku Narodowego (Dz. U. poz. 399). Powierzchnia Parku wynosi 59 223 ha.
- 4.2. W granicach Parku znajduje się 30 493 działek ewidencyjnych w granicach 140 obrębów ewidencyjnych, średnia powierzchnia działki geodezyjnej wynosi 1,96 ha.
- 4.3. Grunty pozostające w zarządzie Parku (będące własnością Parku lub własnością Skarbu Państwa w zarządzie lub użytkowaniu wieczystym Parku) stanowią 60,03% powierzchni Parku, pozostałe 39,97% to grunty innych podmiotów oraz grunty z częściowym udziałem własności Parku lub Skarbu Państwa.
- 4.4. Obszar ochrony ścisłej obejmuje 12,55% powierzchni Parku, ochrony czynnej 47,48%, a ochrony krajobrazowej 39,97%.
- 4.5. Wody powierzchniowe Parku należą do kategorii JCWP rzecznych, znajdują się w dorzeczu Wisły, w regionie wodnym Narwi.
- 4.6. Wody powierzchniowe w Parku pozostają w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, z wyłączeniem niewydzielonych w ewidencji gruntów rowów melioracyjnych na gruntach będących własnością Parku, Skarbu Państwa w zarządzie lub użytkowaniu wieczystym Parku oraz innych podmiotów.
- 4.7. Park jest położony na terenie województwa podlaskiego, powiatów: augustowskiego, grajewskiego, łomżyńskiego, monieckiego oraz sokólskiego, a administracyjnie stanowi część gmin: Bargłów Kościelny, Lipsk, Sztabin, Grajewo, Radziłów, Rajgród, Jedwabne, Wizna, Goniądz, Jaświły, Trzcianne, Dąbrowa Białostocka, Nowy Dwór i Suchowola.
- 4.8. Obszar Parku pokrywa się w części z obszarem Natura 2000 Dolina Biebrzy (PLH200008) oraz z obszarem Natura 2000 Ostoja Biebrzańska (PLB200006).
- 4.9. Otulina Parku ma powierzchnię 66 824 ha i jest położona na terenie gmin: Bargłów Kościelny, Lipsk, Sztabin, Grajewo, Radziłów, Rajgród, Jedwabne, Wizna, Goniądz, Jaświły, Trzcianne, Dąbrowa Białostocka, Nowy Dwór, Suchowola, Mońki (obszar wiejski), Tykocin, Zawady i Rutki.